רבי נחמן מברצלב

מעשה
בבעל-תפלה

„עֲיָנוֹת"

ברלין

התרפ"ב

רבי נחמן מברצלב

מעשה
בבעל־תפלה

»עֲיָנוֹת«
ברלין
התרפ"ב

*

* *

פעם אחת היה בעל־תפלה שהיה עוסק תמיד בתפלות ושירות ותשבחות להש״י. והיה יושב חוץ לישוב. והיה רגיל ליכנס לישוב. והיה נכנס אצל איזה אדם, מסתמא היה נכנס לקטנים במעלה כגון עניים וכיוצא. והיה מדבר על לבו מהתכלית של כל העולם: היות שבאמת אין שום תכלית כי אם לעסוק בעבודת ה׳ כל ימי חייו ולבלות ימיו בתפלה להש״י ושירות ותשבחות וכו׳. והיה מרבה לדבר עמו דברי התעוררות כאלו עד שנכנסו דבריו באזניו, עד שנתרצה אותו האדם להתחבר עמו. ותיכף כשנתרצה עמו היה לוקחו ומוליכו למקומו שהיה לו חוץ לישוב. כי אותו בעל־התפלה הנ״ל בחר לו מקום חוץ לישוב כנ״ל. ובאותו המקום היה שם נהר לפניו. גם היו שם אילנות ופירות. והיו אוכלים מן הפירות. ועל הבגדים לא היה מפקיד כלל. וכן היה רגיל תמיד ליכנס לישוב ולפתות ולרצות בני אדם לעבודת הש״י, לילך בדרכו לעסוק בתפלות וכו׳. וכל מי שהיה מרוצה עמו היה לוקחו ומוליכו למקום חוץ לישוב כנ״ל. והם היו עוסקים שם רק בתפלות ושירות ותשבחות להש״י ווידויים ותעניתים וסגופים ותשובה וכיוצא בזה, והיה נותן להם חבורים שהיו לו בעניני תפלות ושירות ותשבחות ווידויים, והיו עוסקים בזה תמיד. עד שהיו נמצאים

גם באותן האנשים שהביאם לשם שהיו ראויים גם כן לקרב בני אדם לעבודת הש״י. עד שהיה נותן לאחד רשות שגם הוא יכנס לישוב לעסוק בענין הנ״ל, דהיינו לקרב בני אדם להש״י כנ״ל.

וכן היה בעל־התפלה הנ״ל עוסק בזה תמיד, והיה מקרב בכל פעם אנשים ומוציאם מן הישוב כנ״ל. עד שנעשה רושם בעולם, והתחיל הדבר להתפרסם, כי פתאום נמלטו איזה אנשים מן המדונה, ולא נודע אים. וכן נזדמן שפתאום נאבד אצל אחד בנו, וכיוצא בו, ולא נודע איפא הם. עד שנודע: היות שנמצא בעל־התפלה הנ״ל שהוא הולך ומפתה בני אדם לעבודת הש״י כנ״ל. אך לא היה אפשר להכירו ולתופסו. כי בעל־תפלה זה היה מתנהג בחכמה והיה משנה ומחליף עצמו אצל כל אחד ואחד בשנוי אחר, שאצל זה היה נדמה כעני ואצל זה כסוחר ואצל זה בענין אחר, וכיוצא בזה. גם כשהיה נכנס לדבר עם בני אדם, כשהיה רואה שאינו יכול לפעול אצלם כוונתו — היה מרמה אותם בדברים עד שלא היו מבינים כלל כוונתו הטובה. וכאילו אין כוונתו כלל לענין הנ״ל, דהיינו לקרב להש״י, ולא היה אפשר כלל להבין שכוונתו לזה. אף על פי שבאמת כל עקר כוונתו כשהיה מדבר עם בני אדם היה רק לזה לקרב להש״י כנ״ל, כי כל כוונתו היתה רק זאת. רק כשהיה מבין שאינו פועל אצלו, היה מסבבו ומעקמו ומרמהו עד שלא היה יכול כלל להבין כוונתו הטובה. והיה בעל־התפלה עוסק בענין זה עד שנעשה רושם ופרסום בעולם; והיו מצפים לתופסו, אך לא היה אפשר כנ״ל. והיה בעל־התפלה הנ״ל עם אנשיו יושבים חוץ לישוב כנ״ל, ועוסקים רק בענינים הנ״ל: בתפלה ושירות ותשבחות להש״י ווידויים ותעניתים וסגופים ותשובות כנ״ל. גם היה ענין בעל־התפלה הנ״ל שהיה יכול להספיק לכל אחד ואחד מה שצריך. ואם היה מבין באחד מאנשיו שלפי מוחו הוא צריך לעבודת ה׳ שיהא הולך מלובש במלבושי זהב (שקורין גילדין גישטיק) היה מספיק לו. וכן להפך: שלפעמים נתקרב אליו איזה עשיר והיה מוציאו מן הישוב כנ״ל, והיה מבין שזה העשיר צריך לילך בבגדים קרועים ונבזים — היה מנהיגו כך, הכל כפי שהיה יודע צורך הספקת כל אחד ואחד, היה מספיק לו. ואצל אלו האנשים שקרבם להש״י, היה תענית או סגוף גדול יקר מכל התענוגים שבעולם, כי היה להם תענוג מן הסגוף גדול או מתענית יותר מכל התענוגים שבעולם.

ויהי היום היתה מדינה שהיתה שם עשירות גדולה, שהיו כולם עשירים. אך היה דרכם והנהגתם זר ומשונה מאד. כי הכל היה מתנהג אצלם כפי העשירות, שהיה ערך מעלת כל אחד ואחד כפי העשירות שלו: שמי שיש לו כך וכך אלפים או רבבות — יש לו מעלה זו, ומי שיש לו כך וכך ממון — יש לו מעלה אחרת, וכן כיוצא בזה. כל סדר המעלות היה אצלם כפי הממון של כל אחד ואחד; ומי שיש לו כך וכך אלפים ורבבות, כפי הסכום שהיה קצוב אצלם, הוא מלך. וכן היו להם דגלים: שמי שיש לו כך וכך ממון — הוא בדגל זה, ויש לו אותה מעלה פלונית באותו הדגל, ומי שיש לו כך וכך ממון — הוא בדגל אחר, ויש לו שם איזה מעלה באותו הדגל לפי ערך ממונו. והיה קצוב אצלם כמה ממון יהיה לו ויהיה נחשב באותו הדגל במעלה פלונית, וכמה ממון יהיה לו ויהיה נחשב בדגל אחר באיזה מעלה. וכן הדרגא והמעלה של כל אחד ואחד היה הכל כפי הממון, כפי מה שהיה קצוב אצלם. וכן היה קצוב אצלם: כשיש לו כך וכך ממון הוא סתם בן אדם, ואם יש לו עוד פחות מזה הוא חיה או עוף וכיוצא. והיו אצלם חיות רעות ועופות, דהיינו כשיש לו רק כך וכך הוא נקרא אריה אנושי. — בלשון אשכנז: איין מענטשליכער לייב. — וכן כיוצא בזה שאר חיות רעות ועופות וכו׳. דהיינו שלפי מעוט ממונו הוא רק חיה או עוף וכו׳. כי עקר היה אצלם הממון. ומעלה ודרגא של כל אחד היה רק לפי הממון.

ונשמע בעולם שיש מדינה כזו, והיה בעל־התפלה מתאנח על זה והיה אומר: מי יודע עד היכן הם יכולים לילך ולתעות על ידי זה! ונמצאו אנשים מאנשיו של בעל־התפלה הנ״ל ולא שאלו את דעתו כלל, והלכו לשם אל המדינה הנ״ל להחזירם למוטב. כי היתה להם רחמנות גדולה עליהם על שנתעו כל כך בתאות ממון. ובפרט שבעל־התפלה הנ״ל אמר שהם יכולים לילך ולתעות יותר ויותר כנ״ל. על כן הלכו אלו האנשים הנ״ל אל אותה המדינה הנ״ל, אולי יחזירו אותם למוטב. והלכו לשם. ובאו אל המדינה הנ״ל, ונכנסו לאחד מהם. מסתמא נכנסו לאיזה חיה — דהיינו לאדם שהוא קטן במעלה כי יש לו סך מועט, שהיה נקרא אצלם חיה כנ״ל. — והתחילו לדבר עמו כדרכם, אשר באמת אין זה תכלית כלל ועקר התכלית הוא רק עבודת ה׳ וכו׳. ולא שמע להם כלל, כי כבר נשתרש אצלם שעקר הוא רק

הממון. וכן היה מדבר עוד עם אחר, ולא שמע אליו גם כן. והוא — היינו אחד מאנשי בעל־התפלה הנ"ל — היה מרבה לדבר עמו. והשיב לו זה האיש שדבר עמו: ויתר מזה אין לי פנאי כלל לדבר עמך. שאלו: מפני מה? השיב לו: היות שאנחנו כולנו מוכנים עתה לעקור מן המדינה ליֵלך למדינה אחרת; באשר שראינו שעקר התכלית הוא רק הממון, על כן נסכם אצלנו לילך למדינה ששם יכולין לעשות ממון, דהיינו שיש שם עפר שעושין ממנו זהב וכסף; על כן אנו צריכים עתה לילך כולנו אל אותה המדינה.

גם נסכם אצלם שהם רוצים שיהיו אצלם כוכבים ומזלות גם כן. דהיינו שמי שיהיה לו כל כך ממון כפי הסכום שקצבו על זה, הוא יהיה כוכב. כי מאחר שיש לו כל כך ממון, יש לו הכח של אותו הכוכב. כי הכוכב מגדל הזהב. כי מה שיש עפר שעושים ממנו זהב, זהו מחמת הכוכב שמגדל באותו המקום עפרות זהב, נמצא שהזהב הוא נמשך מן הכוכבים. ומאחר שיש לאחד כל כך זהב, נמצא שיש לו כח אותו הכוכב. ועל כן הוא בעצמו כוכב. וכן אמרו שיהיו אצלם מזלות גם כן. דהיינו כשיהיה לאחד כך וכך כפי הסכום שקצבו על זה, הוא יהיה מזל. וכן עשו להם מלאכים: הכל כפי רבוי הממון כנ"ל. עד שהסכימו ביניהם שיהיו להם גם כן אלקות, שמי שיהיה לו רבוי ממון הרבה כך וכך אלפים ורבבות כפי מה שקצבו על זה — הוא יהיה אלוק. כי מאחר שהאלקים שופע בו כל כך ממון, על כן הוא בעצמו אלוק. וכן קיימו ועשו ככל הנ"ל. גם אמרו שאין ראוי להם לישב כלל באוירא דהאי עלמא, ואין ראוי להם להתערב עם בני העולם שלא יטמאו אותן, כי שאר בני העולם הם טמאים כנגדם. על כן יישבו עצמן שיבקשו להם הרים הגבוהים ביותר מכל העולם וישבו שם, כדי שיהיו מרוממים מאוירא דעלמא. ושלחו אנשים לבקש ולחפש הרים הגבוהים כנ"ל. והלכו ובקשו ומצאו הרים גבוהים מאד. והלכו כל בני המדינה וישבו שם על ההרים הגבוהים, היינו שעל כל הר והר ישבו שם איזה קבוץ מאנשי המדינה הנ"ל. ועשו סביב ההר חזקת גדולה; והיו שם חפירות גדולות וכיוצא סביב ההר, עד שלא היה אפשר בשום אופן שיבא אליהם שום אדם. כי לא היה רק שביל נעלם אל ההר, באופן שאדם אחר לא היה יכול כלל לבא אליהם. וכן בהר השני, וכן בכל ההרים עשו חזקת

וכו׳, כנ״ל. והעמידו שומרים ברחוק מן ההר כדי שלא יתקרב להם זר.

והם היו יושבים שם על ההרים והיו מתנהגים במנהג הנ״ל. והיו להם אלקות רבים, דהיינו לפי הממון כנ״ל. ומאחר שהיה העקר אצלם הממון, עד שעל ידי ממון הרבה היו׳ נעשים אלוק, על כן היה להם חשש מרציחה וגזלה. כי כל אחד יהיה רוצח וגזלן כדי שיהיה נעשה אלוק על ידי הממון שיגזול. אך אמרו שמאחר שהוא אלוק — דהיינו העשיר בעל הממון הוא אלוק — הוא ישמור מגזלות ורציחות. ותקנו עבודות וקרבנות שהיו מקריבים ומתפללים אל האלקות הנ״ל, גם היו מקריבים בני אדם. והיו מקריבין את עצמן אל האלקות הנ״ל, כדי שיהיה נכלל בו ואחר כך יתגלגל ויהיה עשיר. כי עקר האמונה היה אצלם הממון כנ״ל. והיו להם עבודות וקרבנות וקטורת שהיו עובדים בהם את האלקות הנ״ל — דהיינו בעלי הממון הרבה כנ״ל. — ובוודאי אף על פי כן היתה המדינה מלאה מרציחה וגזלה. כי מי שלא היה מאמין בעבודות הנ״ל, היה רוצח וגזלן כדי שיהיה לו ממון. כי עקר היה אצלם הממון כנ״ל. כי על ידי הממון יכולים לקנות כל דבר אכילה ומלבושים, ועקר חיות האדם על ידי הממון. — כן היתה סברתם לפי דעתם המשובשת והנבוכה. — על כן היה הממון האמונה שלהם. והיו משתדלים שלא יהיה נחסר אצלם ממון כלל. כי הממון הוא עקר האמונה והאלקות שלהם כנ״ל. אדרבא צריכים להשתדל להוסיף ולהכניס ממון ממקומות אחרים לתוך המדינה. והיו יוצאים מהם סוחרים לסחור במדינות אחרות, כדי להשתכר ממון, להכניס ממון יותר לתוך המדינה. וצדקה בוודאי הוא אסור גדול לפי דעתם, כי הוא מחסיר שפע ממונו אשר נתן לו האלקים, אשר זהו העקר שיהיה לו ממון, והוא פוגם ומחסיר ממונו! על כן בוודאי היה אסור אצלם ליתן צדקה. גם היו אצלם ממונים שהיו ממונים להשגיח על כל אחד אם יש לו כל כך ממון כמו שהוא אומר. כי כל אחד היה צריך להראות עשרו בכל פעם, כדי שיהיה נשאר באותה המעלה שהיותה לו לפי ממונו, כנ״ל. ולפעמים היה נעשה מחיה אדם ומאדם חיה: דהיינו כשאחד אבד ממונו אזי נעשה מאדם חיה, אחר שאין לו ממון. וכן להפך, כשאחד הרויח ממון אזי נעשה מחיה אדם. וכן בשאר המעלות כפי הממון כנ״ל. והיו להם צורות ופארטרעטין של אותן האלקות — דהיינו בעלי הממון — והיו אצל כל אחד ואחד הצורות הללו והיו מחבקים

ומנשקים אותם. כי זו היתה העבודה והאמונה שלהם כנ"ל.

והאנשים הנ"ל, דהיינו האנשים הכשרים של בעל־התפלה הנ"ל חזרו למקומם וספרו לבעל־התפלה מגודל הטעות והשטות של אותה המדינה, איך הם נבוכים מאד בתאות ממון ושהם רוצים לעקור למדינה אחרת ולעשות להם כוכבים ומזלות. ענה ואמר בעל־התפלה הנ"ל שהוא מתיירא שלא יתעו יותר ויותר. אחר כך נשמע שעשו לעצמן אלקות, כנ"ל. ענה ואמר בעל־התפלה הנ"ל שעל דבר זה היה מתיירא ודואג מתחלה. והיתה לו לבעל־התפלה רחמנות גדולה עליהם. ונתיישב לילך בעצמו לשם: אולי ישיב אותם מטעותם. והלך לשם בעל־התפלה ובא אל השומרים שעומדים סביב ההר; והשומרים מסתמא היו אנשים קטנים במעלה שהם רשאים לעמוד באוירא דהאי עלמא. כי אנשים שיש להם מעלות מחמת הממון כנ"ל, הם אינם יכולים כלל להתערב עם בני העולם ולעמד באוירא דהאי עלמא שלא יטמאו עצמן כנ"ל, ולא היו יכולים לדבר כלל עם בני העולם שלא יטמאו אותם בהבל פיהם. — על כן בוודאי השומרים שעמדו חוץ לעיר היו קטנים במעלה כנ"ל. — אך גם השומרים היו להם הצורות הנ"ל והיו מחבקים ומנשקים אותן בכל פעם. כי גם אצלם היה עקר האמונה הממון, כנ"ל.

ובא בעל־התפלה הנ"ל אצל שומר אחד והתחיל לדבר עמו מהתכלית: באשר שעקר התכלית הוא רק עבודת ה', תורה ותפלה ומעשים טובים וכו', והממון הוא שטות ואינו תכלית כלל וכו'. ולא שמע אליו כלל השומר הנ"ל, כי כבר נשקע אצלם מימים רבים שעקר הוא רק הממון כנ"ל. וכן הלך בעל־התפלה לשומר שני ודבר עמו גם כן כנ"ל, ולא שמע אליו גם כן. וכן הלך אל כל השומרים ולא שמעו אליו כלל. ויישב עצמו בעל־התפלה ונכנס לתוך העיר שהיתה על ההר כנ"ל. כשבא לשם היתה אצלם פליאה. ושאלו אותו: איך נכנסת לכאן? כי לא היה אפשר לשום אדם ליכנס אצלם, כנ"ל. השיב להם: מאחר שכבר נכנסתי, יהיה איך שיהיה, מה אתם שואלים על זה? והתחיל בעל־התפלה לדבר עם אחד מהתכלית וכו' כנ"ל, ולא שמע אליו כלל; וכן השני, וכן כולם, כי כבר נשקעו בטעותם הנ"ל. והיה הדבר תמוה בין אנשי העיר על שבא אדם אצלם ומדבר אליהם כדברים האלה הפך אמונתם. והרגישו בעצמן אולי האדם הזה הוא בעל־התפלה, כי כבר נשמע

אצלם שיש בעל־תפלה כזה בעולם. כי כבר נתפרסם הדבר של בעל־התפלה בעולם כנ"ל, והיו קורין אותו בעולם: דער פרומיר בעל־תפלה. אך לא היה אפשר להם להכירו ולתופסו, כי היה משנה עצמו אצל כל אחד ואחד. אצל זה היה נדמה כסוחר ואצל זה כעני וכו' כנ"ל. ותיכף נמלט משם.

ויהי היום והיה גבור שנתקבצו אליו כמה גבורים. והיה הגבור עם גבוריו הולך וכובש מדינות. ולא היה רוצה כי אם הכנעה. וכשהיו בני מדינה מכניעים עצמן תחתיו היה מניחם, ואם לאו היה מחריבם. והיה הולך וכובש. ולא היה רוצה שום ממון רק הכנעה שיהיו תחתיו. והיה דרכו של הגבור שהיה שולח למדינה גבוריו כשהיה עדיין רחוק ממנו הרבה, חמשים פרסאות, שיכניעו עצמן תחתיו. והיה כובש מדינות, כנ"ל. והסוחרים של המדינה של העשירות הנ"ל שהיו סוחרים במדינות אחרות כנ"ל באו למדינתם וספרו מהגבור הנ"ל. ונפל עליהם פחד גדול. ואף על פי שהיו מרוצים להכניע עצמן תחתיו, אך ששמעו שהוא ממאס בממון ואינו רוצה ממון כלל. וזה היה הפך אמונתם, על כן היה בלתי אפשר אצלם להכנע תחתיו. כי היה אצלם כמו שמד, מאחר שאינו מאמין כלל באמונתם דהיינו בממון, ונתייראו מאד מלפניו. והתחילו לעשות עבודות, ולהקריב קרבנות לאלקותם הנ"ל. והיו לוקחים חיה — דהיינו שיש לו ממון מעט, שהיא חיה אצלם — והקריבו לקרבן לאלקות הנ"ל, וכיוצא באלו העבודות כנ"ל.

והגבור הנ"ל היה הולך ומתקרב אליהם בכל פעם והתחיל לשלוח אליהם גבוריו, מה הם רוצים כדרכו כנ"ל. והיה עליהם פחד גדול ולא היו יודעים מה לעשות. ויעצו אותם אנשים סוחרים שלהם: היות שהיו במדינה שכל בני המדינה הם כולם אלקות ונוסעים עם מלאכים, דהיינו שכל אנשי אותה המדינה מקטן ועד גדול הם כולם עשירים מופלגים עד שהקטן שבהם הוא גם כן אלוק לפי טעותם, -- כי הקטן שבהם הוא עשיר מופלג ויש לו כל כך כשעור הקצוב לאלוק אצלם וכנ"ל, — וגם נוסעים עם מלאכים, כי הסוסים שלהם הם מכוסים בעשירות גדולה בזהב וכיוצא עד שכסוי של סוס אחד עולה לסך של מלאך שלהם, נמצא שנוסעים עם מלאכים, שקושרים ג' זוגות מלאכים אל העגלה ונוסעים עמהם, בכן צריכין לשלוח אל אותה המדינה, ומשם תהיה להם עזרה בוודאי מאחר שכל המדינה הם כולם אלקות. -- כל זה היתה עצת הסוחרים שלהם. — והוטב הדבר

בעיניהם מאד. כי היו מאמינים שבוודאי תהיה להם ישועה משם, מאחר שהם כולם אלקות כנ״ל.

ובעל־התפלה הנ״ל יישב עצמו שילך עוד הפעם אל אותה המדינה הנ״ל, אולי אף על פי כן ישיב אותם מטעותם זו. והלך לשם ובא אל השומרים והתחיל לדבר עם שומר אחד כדרכו. וספר לו השומר מהגבור הנ״ל שיש להם פחד גדול מפניו וכו׳, כנ״ל. ושאל אותו בעל־התפלה: ומה אתם רוצים לעשות? וספר לו השומר הענין הנ״ל שהם רוצים לשלוח אל המדינה שהם כולם אלקות וכו׳, כנ״ל. ושחק ממנו מאד בעל־התפלה ואמר לו: הלא הכל שטות גדולה! כי גם בני אותה המדינה הם כולם רק בני אדם כמונו, וגם אתם כולכם ואלקים שלכם כולם הם רק בני אדם ולא אלוק, רק שיש יחיד בעולם שהוא הבורא יתברך שמו ואותו לבד ראוי לעבוד ולו ראוי להתפלל, וזהו עקר התכלית. וכיוצא כדברים אלו דבר בעל־התפלה אל השומר הנ״ל, ולא שמע אליו השומר, כי כבר נשקעה אצלם טעותם מימים רבים, כנ״ל. אך אף על פי כן בעל־התפלה הרבה עליו דברים, עד שבסוף השיב לו השומר: ויתר מזה מה אני יכול לעשות? הלא אני רק יחיד בעלמא — ויש כנגדי בני המדינה שהם רבים. — וזאת התשובה היתה קצת נחמה לבעל־התפלה. כי הבין שהתחילו דבריו קצת ליכנס באזני השומר. כי הדברים שדבר בעל־התפלה מקודם בפעם הראשונה עם אותו השומר והדברים שדבר עתה נתקבצו יחד עד שעשו איזה רושם בלבו. עד שהתחיל מעט להסתפק ולנטות אליו קצת, כנראה מתוך התשובה הנ״ל. וכן הלך בעל־התפלה אל השומר השני ודבר עמו גם כן כנ״ל ולא שמע אליו גם כן. ובסוף השיב לו גם כן כנ״ל: הלא אני יחיד כנגד בני המדינה וכו׳, כנ״ל. וכן כל השומרים כולם השיבו לו תשובה זו בסוף.

אחר כך נכנס בעל־התפלה אל העיר והתחיל שוב לדבר עמם כדרכו: באשר שכולם בטעות גדולה ואין זה תכלית כלל, רק עקר התכלית לעסוק בתורה ותפלה וכו׳. ולא שמעו אליו, כי כולם נשקעו מאד בזה מימים רבים. וספרו לו מהגבור ושהם רוצים לשלוח אל המדינה שהם כולם אלקות וכו׳ כנ״ל. ושחק מהם גם כן ואמר להם שהוא שטות, ושכולם רק בני אדם וכו׳, והם לא יוכלו לעזור לכם כלל, כי אתם בני אדם והם בני אדם ואינם אלוק כלל, רק שיש יחיד יתברך שמו וכו׳. ועל ענין הגבור אמר להם: — בלשון

תימה, כדרך שמתמיה אדם ואומר — האם אינו זה הגבור — הידוע לי? — ולא הבינו דבריו אלו. וכן היה הולך מאחד לחברו ומדבר עמהם כנ״ל. ועל ענין הגבור אמר לכל אחד כנ״ל: אם אינו זה הגבור וכו׳ כנ״ל. ולא הבינו דבריו. ונעשה רעש בעירו, באשר שנמצא אחד שמדבר כזאת שעושה שחוק מאמונתם ואומר שיש יחיד וכו׳, ובענין הגבור הוא אומר כנ״ל. והבינו שבוודאי הוא בעל־התפלה, כי כבר היה נתפרסם אצלם כנ״ל. וצוו לחפש אחריו ולתופסו, אף על פי שהוא משנה עצמו אצלם בכל פעם כנ״ל — היינו פעם נדמה כסוחר ופעם כעני וכו׳ כנ״ל. — אך הם ידעו מזה גם כן שבעל־התפלה הנ״ל הוא משנה עצמו בכל פעם וצוו לחקור אחריו ולתפסו. וחפשו אחריו ותפסוהו והביאוהו אל השרים, והתהילו לדבר עמו. ואמר להם גם־כן כנ״ל: באשר שכולם בטעות ושטות גדולה ואין זה תכלית כלל, — היינו שהממון אינו תכלית כלל, — רק שיש יחיד שהוא הבורא יתברך שמו וכו׳, ובני אותה המדינה שאתם אומרים שהם כולם אלקות לא יוכלו לעזור לכם כלל, כי הם רק בני אדם וכו׳. ונחשב אצלם למשוגע. כי כל בני המדינה היו שקועים בטעות של הממון כל כך כנ״ל. עד שזה שדבר כנגד דעתם וטעותם היה נחשב למשוגע.

ושאלו אותו — בלשון תימה: — מה זה שאתה אומר על ענין הגבור, אם אינו זה הגבור כנ״ל? השיב להם: שאני הייתי אצל מלך אחד ונאבד אצלו גבור, ואם הגבור הנ״ל הוא אותו הגבור, יש לי היכרות עמו. ויתר מזה מה שאתם בטוחים במדינה הנ״ל שהם כולם אלקות, זהו שטות, כי הם לא יוכלו לעזור לכם. ולדעתי אם תהיו בטוחים עליהם, אדרבא, זו תהיה מפלה שלכם. אמרו לו: מנין אתה יודע זאת?

השיב להם: היות שאצל המלך הנ״ל שהוא היה אצלו כנ״ל היתה לו יד, דהיינו שהיתה אצל אותו המלך תמונת יד עם ה׳ אצבעות ועם כל השרטוטין שיש על היד. וזאת היד היתה הלאנד־קארט — היינו מפת העולם — של כל העולמות; וכל מה שהיה מן בריאת השמים והארץ עד הסוף ומה שיהיה אחר כך, הכל היה מצוייר על אותה היד. כי היה מצוייר בשרטוטי היד ציור עמידת כל עולם ועולם עם כל פרטיו, כמו שמצוייר על הלאנד־קארט. — כידוע לבקיאים בענין ציור מפת העולם שקורין לאנד־קארט. — והיה בשרטוטין כמו אותיות, כמו שבלאנד־קארט

כתובות אותיות אצל כל דבר ודבר כדי לידע מהו הדבר הזה, דהיינו לידע שכאן היא עיר פלונית וכאן נהר פלוני וכיוצא. כמו כן ממש היה נרשם בשרטוטי היד הנ״ל כמו אותיות; שהיו אותיות נרשמות אצל כל דבר ודבר שהיה נרשם על היד, כדי לידע מהות הדבר. וגם פרטי כל המדינות והעירות והנהרות והגשרים וההרים ושאר דברים פרטיים, הכל היה נרשם על היד בשרטוטין הנ״ל. ואצל כל דבר היו כתובות אותיות שזהו דבר פלוני וזהו דבר פלוני. וגם כל בני אדם שהולכים בתוך המדינה וכל המאורעות שלהם, הכל היה נרשם שם. והיו כתובים שם גם כל הדרכים ממדינה למדינה וממקום למקום. ומחמת זה הייתי יודע ליכנס אל העיר הזאת, מה שאי אפשר לשום אדם ליכנס לכאן. וכן אם אתם רוצים לשלוח אותי לעיר אחרת אני יודע הדרך גם כן, הכל על ידי היד הנ״ל. וכן היה נרשם בה הדרך מעולם לעולם, כי יש דרך ונתיב שעל ידו יכולין לעלות מארץ לשמים – כי אי־אפשר לעלות לשמים מחמת שאין יודעין הדרך, ושם היה נרשם הדרך לעלות לשמים. – והיו נרשמים שם כל הדרכים שיש מעולם לעולם: כי אליהו עלה לשמים בדרך פלוני, והיה כתוב שם אותו הדרך; ומשה רבנו עלה לשמים בדרך אחר, והיה כתוב שם אותו הדרך גם כן; וכן חנוך עלה לשמים בדרך אחר, והיה כתוב שם גם אותו הדרך. וכן מעולם לעולם, הכל היה נרשם בשרטוטי היד הנ״ל. גם היה נרשם על היד כל דבר ודבר כפי מה שהיה בעת בריאת העולם, וכפי ההוה שלו, וכפי מה שיהיה אחר כך. כגון סדום – היה נרשם שם כפי מה שהיתה בעת ישובה קודם שנהפכה, גם היתה מצויירת שם הפיכת סדום כמו שהעיר נהפכת, וגם היה מצוייר שם ציור של סדום שיש לה אחר ההפיכה. כי היה נרשם על היד מה שהיה ומה שהוה ומה שיהיה. ושם באותה היד ראיתי שאותה המדינה הנ״ל שאתם אומרים עליהם שהם כולם אלקות עם כל האנשים הבאים אליהם לקבל עזר מהם, כולם יהיו נכלין ואובדין. – כל זה השיב להן בעל־התפלה.

ונפלא בעיניהם הדבר מאד, כי היו נכרים דברי אמת: כי זה ידוע שעל הלאנד־קארט מצויירים כל הדברים. והבינו שגם דבריו נראין דברי אמת, כי גם זה רואין שאפשר לקבץ ולחבר ב׳ שרטוטין של היד ויהיה מהם אות. – על כן הבינו שדברים אלו הנ״ל אי אפשר לבדות זאת מלבו, ונפלא בעיניהם מאד. – ושאלו אותו: היכן הוא המלך הנ״ל? אולי יגלה לנו דרך

איך למצא ממון? השיב להם — בלשון תימה: — עדיין אתם רוצים ממון?! ממון לא תדברו כלל! שאלו אותו: אף על פי כן, היכן הוא המלך הנ"ל?

השיב להם: גם אני איני יודע מהמלך הנ"ל. ומעשה שהיה כך היה. שהיה מלך ומלכה והיתה להם בת יחידה, והגיעה סמוך לפרקה. והושיבו יועצים ליעץ את מי ראוי להשיאה לו. וגם אני הייתי שם בין בעלי העצה, כי המלך היה אוהב אותי. והיתה עצתי שיתנו לה את הגבור, באשר שהגבור עשה לנו כמה טובות, שכבש כמה מדינות, על כן ראוי שיתנו לו את בת המלכה לאשה. והוטבה עצתי מאד, והסכימו כולם לזה. והיתה שמחה גדולה שם על שמצאו חתן לבת המלכה. והשיאו אותה עם הגבור. וילדה בת המלכה ולד. ואותו התינוק היה יפה תואר מאד מאד שלא היה יופי של מין אנושי כלל, ושערותיו היו של זהב, והיו להם כל הגוונים, ופניו היו כפני חמה ועיניו היו אורות אחרים. והתינוק הזה נולד עם חכמה גמורה, כי ראו בו תיכף – בשעת ההולדה – שהוא חכם גמור: שכשהיו מדברים בני אדם, במקום שצריכין לשחוק היה שוחק, וכן כיוצא בזה. כי הכירו בו שהוא חכם גדול רק שעדיין אין לו התנועות של הגדול, כגון דבור וכיוצא. והיה אצל המלך מליץ, דהיינו דברן בעל לשון ומליצה, שהיה יכול לדבר להמליץ דברי צחות נפלאים מאד, שירות ותשבחות למלך. והמליץ היה גם מעצמו מליץ נאה, אך המלך הנ"ל הראה לו דרך איך יעלה לקבל כח חכמת המליצה, ועל ידי זה היה מליץ נפלא מאד מאד. גם היה למלך חכם. והחכם היה גם כן מעצמו חכם, אך המלך הראה לו דרך איך יעלה ויקבל חכמה, ועל ידי זה היה חכם נפלא מאד. וכן הגבור היה גבור מעצמו, והמלך הראה לו דרך איך יעלה ויקבל גבורה, ועל ידי זה היה גבור נפלא ונורא מאד. כי יש חרב שהיא תולה באויר העולם, ויש לחרב הזאת שלשה כחות. כשמגביהין את החרב – אזי בורחים ונסים כל שרי החיילות וממילא יש להם מפלה; כי כשנסים השרים, אין מי שינהוג המלחמה. ואזי אין תקומה במלחמה. אך אף על פי כן אפשר שיתקרבו הנשארים למלחמה. ויש לחרב הנ"ל שני פיות. ויש להם ב׳ כחות, שעל ידי חוד אחד נופלים כולם, ועל ידי החוד השני מגיע להם החולי שקורין דאר, דהיינו שבשרם נכחש ונמס, כידוע חולי זה ר"ל. היינו שרק על ידי התנועה שעושין באותה החרב במקום שהוא, על ידי זה מגיע לשונאים כנ"ל,

דהיינו על ידי כל חוד וחוד הכח שיש לו. והמלך הראה לגבור הדרך שיש לחרב הנ"ל, ומשם קבל גבורתו הגדולה. וגם אני – הראה לי המלך הדרך לענין שלי, וקבלתי משם מה שאני צריך. וכן היה למלך אוהב נאמן שהיה אוהב את עצמו עם המלך באהבה נפלאה ונוראה מאד מאד, עד שלא היה אפשר להם כלל שלא יראו זה את זה איזה שעה. אך אף על פי כן יש שעות שצריכין להתפרד קצת. והיו להם צורות שהיו מצויירין צורת שניהם, והיו משעשעין עצמן באלו הצורות בעת שנפרד אחד מחבירו. והצורות האלו היו מצויירין איך המלך עם האוהב הנאמן אוהבים עצמן ומחבקים ומנשקים עצמן באהבה גדולה. והיתה סגולה לאלו הצורות, שמי שהיה מסתכל באלו הצורות היתה מגיעה לו אהבה גדולה מאד. – היינו שמדת האהבה באה למי שהיה מסתכל באלו הצורות. – וגם האוהב הנאמן קבל האהבה מן המקום שהראה לו המלך. והגיעה עת שהלכו כל הנ"ל כל אחד ואחד למקומו לקבל משם כחו, דהיינו המליץ והגבור וכל אנשי המלך הנ"ל כל אחד ואחד עלה למקומו הנ"ל לחדש שם כחו. ויהי היום, והיתה רוח סערה גדולה בעולם. ורוח סערה זו בלבלה את כל העולם כולו, והפכה מים ליבשה ומיבשה לים וממדבר ישוב ומישוב מדבר, והפכה את כל העולם כולו. ובאה רוח סערה זו לתוך בית המלך. ולא עשתה שם שום היזק, רק שנכנסה רוח הסערה וחטפה את הולד של בת המלכה הנ"ל. ובתוך הרעש (שקורין אומפיט) תיכף כשחטפה התינוק היקר הנ"ל, רדפה בת המלכה אחריו, וכן המלכה וכן המלך, עד שנתפזרו כולם ולא נודע מקומם אים. ואנחנו כולנו לא היינו בכל זה, כי היינו עולים כל אחד ואחד למקומו לחדש כחו כנ"ל. וכשהזרנו ובאנו, לא מצאנו אותם כולם כנ"ל. וגם היד הנ"ל נאבדה אז. ומאז נתפזרנו כולנו, ומאז אין אנחנו יכולים עוד לעלות כל אחד ואחד למקומו לחדש כחו. כי אחר שנהפך ונתבלבל העולם כולו ונחלפו כל מקומות העולם מים ליבשה וכו' כנ"ל, בוודאי אי אפשר עתה לעלות בדרכים הראשונים, כי עתה צריכים דרכים אחרים לפי חלוף ושנוי המקומות. ועל כן לא היינו יכולים עוד לחזור ולעלות כל אחד ואחד למקומו לחדש כחו הנ"ל. אך הרשימה שנשארה אצל כל אחד ואחד היא גם כן גדולה מאד. ואם הגבור הזה הוא הגבור של המלך הנ"ל — הוא בוודאי גבור גדול מאד. – כל זה השיב בעל־התפלה לאנשים הנ"ל. – והם שמעו דבריו ותמהו מאד. והחזיקו

את בעל־התפלה ולא הניחו אותו לילך מאתם. – כי אולי הגבור שבא אליהם הוא הגבור הנ״ל שיש לבעל־התפלה היכרות עמו. –

והגבור הנ״ל היה הולך ומתקרב ושולח בכל פעם שלוחיו, עד שנתקרב ובא אליהם. ועמד חוץ לעיר ושלח להם שלוחיו, ונתייראו מאד. ובקשו מבעל־התפלה הנ״ל שיתן להם עצה. ואמר בעל־התפלה שצריך לחקור הדרך וההנהגה של אותו הגבור, כדי שיכיר על ידי זה אם הוא אותו גבור, — דהיינו הגבור של המלך הנ״ל. – והלך בעל־התפלה ויצא אל הגבור הנ״ל ובא אל המחנה של הגבור. והתחיל לדבר עם גבור אחד מגבוריו של הגבור, — היינו עם אחד מהשומרים כדי לחקור אם הוא אותו הגבור הנ״ל. — ושאל אותו בעל־התפלה: מה מעשיכם, ואיך נתחברתם עם הגבור הזה?

השיב לו, — היינו אחד מהגבורים הנ״ל השיב לבעל־התפלה:— מעשה שהיה כך היה. היות שנמצא כתוב בספרי דברי הימים שלהם (שקורין קראויניקיש) איך שהיתה רוח סערה גדולה בעולם, ורוח הסערה הפכה את כל העולם כולו שהפכה מים ליבשה ומיבשה לים וממדבר ישוב וכו׳, ובלבלה את כל העולם כולו, ואחר הרעש והבלבול שנתבלבלו כל העולם יישבו עצמן בני העולם לעשות להם מלך, וחקרו מי ראוי לעשותו מלך עליהם, וחקרו ואמרו, באשר שעקר הוא התכלית על כן מי שהוא משתדל ביותר בתכלית הוא ראוי להיות מלך, והתחילו לחקור מהי התכלית, והיו ביניהם כתות כתות: כת אחת אמרו שעקר התכלית הוא כבוד, כי אנו רואים שהכבוד הוא העקר אצל העולם, כי כשאין נותנין לאדם כבודו, דהיינו שמדברים לו איזה דבור כנגד כבודו, יש לו שפיכות דמים, כי העקר הוא הכבוד אצל כל העולם. ואפילו לאחר מיתה מקפידים ליתן למת כבודו, לקברו בכבוד וכיוצא. — ואומרים לו, שכל מה שעושין הכל עושין לך בשביל כבודך. – אף על פי שאחר מיתה אין שייך ממון ושום תאוה אצל המת, אף על פי כן על כבוד המת מקפידים, נמצא שהכבוד הוא עקר התכלית; וכיוצא בסברות כאלו – [של מבוכה ושטות. וכן כל הכתות המבוארות למטה כולן היו להן סברות הרבה לדעתם הנבוכה והסכלה, וקצתן מבוארות למטה. אך רבנו ז״ל לא רצה לבאר כל הסברות הנבוכות שיש באלו הדעות, כי יש בזה סברות נבוכות כל כך עד שאפשר הפ ושלום לטעות באמת באלו הסברות של שקר ר״ל] עד שנסכם אצלם שעקר התכלית

הוא כבוד, על כן צריכין לבקש איש מכובד וגם שיהיה רודף אחר הכבוד, היינו שיהיה רודף אחר הכבוד וישיג את הכבוד, — שזהו איש מכובד שיש לו כבוד. — כי מאחר שהוא איש מכובד שיש לו כבוד והוא רודף אחר כבוד ומסייע את הטבע שהוא רוצה בכבוד כנ"ל, נמצא שזה האיש משתדל אחר התכלית ומשיגו; כי התכלית הוא כבוד. — כל זאת היתה דעתם הסכלה והנבוכה — כנ"ל. על כן זה האיש ראוי להיות מלך. והלכו לבקש איש כזה. והלכו ומצאו שהיו נושאים — בעטליר — זקן אחד, והלכו אחריו לערך חמש מאות אנשים, כולם ציגיינירס וגם הוא היה ציגייניר. והבעטליר הזה היה עוור ועקום ואלם, והאנשים הנ"ל הלכו אחריו כי כולם היו אנשי המשפחה שלו, כי היו לו אחיות ואחים וזרע מרעים שלו, עד שנעשה מהם הקבוץ הנ"ל שהלכו אחריו ונשאו אותו. והוא הקפיד מאד על כבודו, כי היה כעסן גדול וכועס בכל פעם עליהם בקפידות גדולות, וצוה בכל פעם שישאו אותו אנשים אחרים, וכעס בכל פעם עליהם. נמצא שזה הבעטליר הזקן הוא איש מכובד גדול שיש לו כבוד גדול כזה, וגם רודף אחר הכבוד כי הוא מקפיד כל כך על כבודו כנ"ל. על כן הוטב בעיני הכת הזאת הבעטליר הזה, וקבלו אותו למלך. ולהיות גם ארץ גורמת, כי יש ארץ שגורמת ומסוגלת לכבוד וכן יש ארץ גורמת למדה אחרת, על כן — זאת, הכת — שהקרה לעצמה שעקר התכלית הוא הכבוד — בקשה ארץ גורמת לכבוד. ומצאו מדינה שמסוגלת לזה וישבו שם.

כת אחרת אמרו שאין הכבוד עקר התכלית וחקרו שעקר הכבוד הוא רציחה, כי אנו רואים שכל הדברים נכלים ונפסדים, וכל מה שיש בעולם: עשבים וצמחים ובני אדם, וכל מה שיש בעולם — הכל צריך לבא לכליון והפסד. נמצא שתכלית הכל הוא הכליון וההפסד. על כן הרוצח שהוא הורג ומכלה בני אדם נמצא שהוא מרבה להביא את העולם אל התכלית! על כן נסכם ביניהם שהתכלית היא רציחה. ובקשו איש שיהיה רוצח וכעסן ובעל קנאה ביותר, כי איש כזה הוא קרוב יותר אל התכלית — לפי דעתם הנבוכה — והוא ראוי להיות מלך. והלכו לבקש. ושמעו קול צעקה. ושאלו: מהו קול הצעקה הזאת? והשיבו להם שקול הצעקה היא היות שאחד שחט את אביו ואת אמו. ענו ואמרו: וכי יש רוצח אביר לב וכעסן יותר מזה שיהרוג את אביו ואת אמו? האיש הזה השיג את התכלית; והוטב בעיניהם,

וקבלו אותו עליהם למלך, ובקשו להם ארץ גורמת לרציחה. ובחרו להם במקום הרים וגבעות שהוא מקום הרוצחים, והלכו לשם וישבו שם עם מלכם.

כת אחרת אמרו שראוי למלוך מי שיש לו שפע מזונות הרבה ואינו ניזון ממזונות של שאר בני אדם רק ממזונות דקים, – כגון חלב כדי שלא יתגשם שכלו – ואיש כזה ראוי למלוך. אך לא מצאו תיכף איש כזה שלא יהיה ניזון ממזונות של שאר בני אדם. ובחרו להם לפי שעה איש עשיר שיש לו שפע מזונות הרבה, עד אשר ימצאו איש כרצונם, דהיינו שלא יהיה ניזון וכו׳ כנ״ל. ולפי שעה עשו את העשיר למלך עד אשר ימצאו איש כנ״ל, אז ירד העשיר מן המלוכה ויקבלו את אותו האיש למלך. ובחרו להם ארץ גורמת לזה, והלכו וישבו שם.

כת אחרת אמרו שיפת תואר ראויה למלוך, כי עקר התכלית שיהיה העולם מיושב, כי לזה נברא העולם. ומאחר שיפת התואר מעוררת תאוה זו לישוב העולם, נמצא שהיא מביאה אל התכלית; על כן יפת תואר ראויה למלוך. ובחרו להם יפת תואר ומלכה עליהם. ובקשו להם ארץ גורמת לזה, והלכו וישבו שם.

כת אחרת אמרו שעקר התכלית הוא הדבור. כי מותר האדם מן הבהמה הוא הדבור. ומאחר שזהו עקר היתרון שיש לאדם, על כן זהו עקר התכלית. על כן בקשו להם איש דברן שיהיה בעל לשון שידע כמה לשונות וירבה לדבר תמיד. כי איש כזה הוא אצל התכלית. והלכו ומצאו איש צרפתי משוגע שהיה הולך ומדבר לעצמו, ושאלוהו אם יודע לשונות. והיה יודע כמה לשונות, ואיש כזה בוודאי השיג התכלית – לפי דעתם הנבוכה – מאחר שהוא בעל לשון שיודע כמה לשונות ומדבר הרבה מאד, כי הוא מדבר אפילו לעצמו! על כן הוטב בעיניהם האיש הזה וקבלו אותו למלך. ובחרו להם ארץ גורמת לענין שלהם, והלכו וישבו שם עם מלכם. ובוודאי הנהיג אותם בדרך הישר.

כת אחרת אמרו שעקר התכלית הוא השמחה. כי כשנולד בן שמחים, כשיש חתונה שמחים, כשכובשים איזה מדינה שמחים. נמצא שתכלית הכל – הוא שמחה. על כן בקשו איש שיהיה שמח תמיד, נמצא שהוא אצל התכלית והוא יהיה מלך עליהם. והלכו ומצאו שהיה הולך ערל אחד בכתנת בזויה כדרכו – ונשא פלעשיל יי״ש – והלכו אחריו כמה ערלים. וזה

הערל היה שמח מאד – כי היה שכור מאד. – וראו שזה הערל הוא שמח מאד ואין לו שום דאגה, על כן הוטב בעיניהם הערל הזה כי השיג את התכלית שהוא שמחה, וקבלו אותו למלך עליהם. ובוודאי הנהיג אותם בדרך הישר. ובחרו להם ארץ גורמת לענין שלהם, דהיינו מקום כרמים – וכיוצא – שיהיו עושין יין ומהחרצנים יהיו עושים יין שרף, ולא ילך שום דבר לאבוד. כי זהו עקר התכלית אצלם לשתות ולהשתכר ולהיות שמח תמיד. אף על פי שאין שום שייכות וענין לשמחתם כי אין להם כלל על מה לשמוח, אף על פי כן זה היה עקר התכלית אצלם להיות שמח תמיד על לא דבר. ובחרו להם ארץ גורמת כנ"ל והלכו וישבו שם.

כת אחרת אמרו שעקר הוא חכמה. ובקשו להם חכם גדול, ועשו אותו למלך עליהם. ובקשו להם ארץ גורמת לחכמה. והלכו וישבו שם.

כת אחרת אמרו שעקר התכלית הוא להשגיח על עצמו באכילה ושתיה (שקורין פיליווין), לגדל האברים. ובקשו בעל אברים שיש לו אברים גדולים ומשגיח לגדל האברים כנ"ל. כי מאחר שיש לו אברים גדולים, יש לו חלק יותר בעולם – כי הוא תופס מקום יותר בעולם – והוא סמוך יותר אל התכלית. כי זהו התכלית לגדל האברים, על כן איש כזה ראוי למלוך. והלכו ומצאו איש ארוך (שקורין וויינגיר) והוטב בעיניהם כי הוא בעל אברים וסמוך אל התכלית, וקבלו אותו למלך. ובקשו להם ארץ גורמת לזה והלכו וישבו שם.

והיתה כת אחרת שאמרו שאין כל זה תכלית. רק עקר התכלית הוא רק לעסוק בתפלה להש"י ולהיות עניו ושפל ברך וכו׳, ובקשו להם בעל-תפלה אחד ועשו אותו למלך עליהם. [והמעיין מאליו יבין שכל הכתות הנ"ל כולם טעו מאד במבוכות גדולות מאד. רק זאת הכת האחרונה כוונו האמת, אשרי להם].

כל זה ספר אחד מהגבורים הנ"ל לבעל-התפלה. וספר לו שהם – דהיינו אלו הגבורים שנתחברו עם הגבור הנ"ל – הם מן הכת של בעלי האברים, שקבלו עליהם למלך בעל אברים אחד כנ"ל. ויהי היום והלכו מחנה אחת מהם עם העגלות שהולכין אחרי המחנה (שקורין אובאז) שמוליכין אחריהם מאכל ומשתה וכיוצא. ואלו בעלי האברים היתה בוודאי אימתן מוטלת על הבריות, כי היו אנשים גדולים וגבורים. ובוודאי מי שפגע בהם

נטה מהם מן הדרך. ויהי כאשר הלכו המחנה הנ״ל, בא כנגדם גבור אחד – והוא הגבור הנ״ל שהולך עתה עמהם כנ״ל. – והגבור הזה כשבא כנגד המחנה, לא נטה מן הדרך ונכנס בתוך המחנה ופזר אותם לכאן ולכאן. ונתייראו אנשי המחנה מלפניו. והוא נכנס לתוך העגלות הנ״ל שהולכין אחרי המחנה ואכל כל מה שהיה שם. ונפלא הדבר בעיניהם מאד מאד. – על גודל גבורתו שלא היה מתיירא מן המחנה כלל ונכנס בתוכם ואכל כל מה שהיה על העגלות כנ״ל. – ותיכף ומיד נפלו לפניו ואמרו לו: יחי המלך! כי ידעו שגבור שכזה בוודאי ראוי למלוך לפי דעתם שעקר התכלית הוא מי שהוא בעל אברים כנ״ל; ובוודאי ימחול לו המלך את המלוכה, מאחר שנמצא גבור בעל אברים כזה, כי לו ראויה המלוכה. וכן היה, שנתקבל – זה הגבור הנ״ל שבא כנגדם – למלך על הכת הזאת – שנחקר אצלם שעקר הוא בעל אברים כנ״ל, – והוא הוא הגבור שאנו הולכין עתה עמו לכבוש העולם. והוא אומר – היינו זה הגבור שנעשה עתה מלך עליהם – שיש לו בזה כוונה אחרת במה שהוא הולך לכבוש את העולם. כי אין כוונתו כלל לזה שיהיה העולם כבוש תחתיו, רק שיש לו כוונה אחרת בזה. – כל • זה הם דברי אחד מהגבורים שספר כל זה לבעל־התפלה ששאלו לו איך נתחברו עם הגבור כנ״ל. השיב לו לו כל זה. –

שאל לו בעל־התפלה: ומה עניןְ גבורתו של אותו הגבור הנ״ל שהוא המלך שלכם? השיב לו: היות שמדינה אחת לא רצו להכניע עצמן תחתיו ולקח הגבור הזה החרב שיש לו, והחרב שלו יש לה ג׳ כחות: כשמגביהין אותה, בורחין כל שרי החיילים וכו׳. – היינו ג׳ כחות המבוארים למעלה. – כששמע זאת בעל־התפלה הבין שזהו בוודאי הגבור של המלך הנ״ל, ובקש בעל־התפלה אם אפשר שיתראה פנים עם זה הגבור שהוא המלך שלהם. השיבו לו, שיודיעו הדבר לגבור וישאלו אותו אם יתן רשות (שקורין מעלדיווין) והלכו ושאלו אותו. ונתן רשות שיבא אליו.

כשבא בעל־התפלה אל הגבור, הכירו זה את זה והיו ביניהם שמחות גדולות מאד מאד על שזכרו להתוועד יחד, והיו ביניהם שמחות ובכיות. כי זכרו את המלך ואנשיו ובכו על זה, על כן היו ביניהם שמחות ובכיות. ודברו יחד בעל־התפלה עם הגבור איך נתגלגלו ובאו לכאן, וספר הגבור לבעל־התפלה שמאז שהיתה רוח הסערה הנ״ל, שאז נתפזרו כולם

כנ״ל, אז כשחזר ממקום שעלה לשם לחדש כחו כנ״ל, כשחזר ולא מצא את המלך עם כל האנשים שלו הנ״ל – אז הלך באשר הלך ועבר על כל האנשים הנ״ל. היינו שהבין שהיה במקום כולם, היינו שעבר באיזה מקום והבין ששם הוא בוודאי המלך, אך לא היה יכול לבקשו ולמוצאו. וכן עבר במקום אחר שהבין ששם היא המלכה, אך לא היה יכול לבקשה ולמוצאה. וכן עבר על כל האנשים הנ״ל אך אותך לא עברתי. – היינו שהגבור לא עבר על מקום שהיה שם בעל־התפלה. –

ענה ואמר בעל־התפלה: אני עברתי על מקום כולם וגם על מקום שלך. – היינו שבעל־התפלה עבר גם על מקום הגבור – כי הייתי עובר במקום אחד וראיתי שעומד כתר המלך. והבנתי שכאן יש בוודאי המלך, אך לא הייתי יכול לבקשו ולמוצאו. וכן הלכתי יותר ועברתי על ים של דם. והבנתי שזה היה נעשה בוודאי מהדמעות של המלכה שהיא בוכה על כל הנ״ל ובוודאי המלכה היא כאן, אך לא היה אפשר לבקשה ולמוצאה. וכן עברתי על ים של חלב והבנתי שזה הים נעשה בוודאי מהחלב של בת המלכה שנאבד בנה כנ״ל, והיה דוחק אותה רבוי החלב, ומזה נעשה הים הזה של חלב, ובוודאי בכאן היא בת המלכה, אך לא היה אפשר לבקשה ולמוצאה. וכן עברתי יותר וראיתי שהיו מונחות השערות של זהב של התינוק הנ״ל, ולא לקחתי מהם כלל. ידעתי שכאן הוא בוודאי התינוק הנ״ל, אך לא היה אפשר לבקשו ולמוצאו. וכן עברתי יותר. והייתי עובר על ים של יין. וידעתי שזה הים נעשה בוודאי מהדבורים של המליץ שהוא עומד ומדבר תנחומין לפני המלך והמלכה, ואחר כך הוא חוזר פניו ומדבר תנחומין לבת המלכה ומאלו הדברים נעשה הים של יין, – כמה שכתוב: וחכך כיין הטוב – אך לא הייתי יכול למוצאו. וכן עברתי יותר. וראיתי שעומדת אבן שחקוקה עליה תמונת היד הנ״ל עם שרטוטין, והבנתי שכאן הוא בוודאי החכם – של המלך הנ״ל – והוא חקק לו תמונת היד על האבן, אך לא היה אפשר למוצאו. וכן עברתי יותר. וראיתי שעומדים מסודרים על הר אחד השולחנות של זהב והקרידענציין ושאר אוצרות המלך. והבנתי שכאן הוא בוודאי הממונה על האוצרות – של המלך הנ״ל – אך לא היה אפשר למוצאו.

השיב הגבור: גם אני עברתי על כל המקומות הללו. ואני לקחתי מן

השערות של זהב של התינוק הנ״ל, כי לקחתי שבע שערות שיש להם כל מיני גוונין. והן יקרות אצלי מאד. והייתי יושב במקום שישבתי, והייתי מחיה עצמי במה שאפשר בעשבים וכיוצא, עד שלא היה לי שום דבר להחיות עצמי. והלכתי באשר אלך. וכאשר הלכתי ממקומי הנ״ל שכחתי את הקשת שלי שם. השיב בעל־התפלה: אני ראיתי את הקשת הזאת, וידעתי שבוודאי היא קשת שלך, אך לא הייתי יכול למצא אותך. וספר יותר הגבור לבעל־התפלה, שכשהלך משם: הייתי הולך ובא עד שפגעתי במחנה הנ״ל ונכנסתי לתוכם. כי הייתי רעב מאד, והייתי רוצה לאכול. ותיכף כשנכנסתי לתוכם קבלו אותי למלך עליהם כנ״ל. ועתה אני הולך לכבוש העולם. וכוונתי אולי אוכל למצוא את המלך עם האנשים שלו הנ״ל. ודבר בעל־התפלה עם הגבור: מה עושים עם האנשים הללו? דהיינו בני המדינה הנ״ל שנפלו בתאות ממון כל כך עד שבאו לשטותים כאלו שבעלי הממון הם אלקות אצלם, ושאר עניני שטות הנ״ל שיש לבני מדינה זאת. ענה ואמר הגבור לבעל־התפלה, ששמע מהמלך שמכל התאוות אפשר להוציא את מי שנפל לתוכם, אך מי שנופל לתאוה זו של ממון אי אפשר בשום אופן להוציאו משם; ובוודאי לא תפעול כלל אצלם. כי אי אפשר להוציאם מזה כלל. רק ששמע מהמלך שעל ידי הדרך שיש להרב הנ״ל שמשם קבל גבורתו כנ״ל, על ידי זה יכולים להוציא מתאוה זאת של ממון את מי שנפל ונשקע בתוכה.

וישבו יחד איזה זמן הגבור עם בעל־התפלה. ועל הענין הנ״ל של בני המדינה הנ״ל שבקשו מבעל־התפלה שיצא אל הגבור בשבילם כנ״ל — הרחיבו הזמן. היינו שבעל־התפלה פעל אצל הגבור להרחיב להם הזמן לבני המדינה, ונתן להם ארכא איזה זמן. ומסרו סמנים זה לזה, היינו הגבור ובעל־התפלה מסרו סמנים זה לזה כדי שיוכלו לידע אחד מחברו. והלך לו בעל־התפלה לדרכו.

ובדרך, הלוכו של בעל־התפלה ראה שהולכים אנשים ומתפללים ונושאים הבורים של תפלות, ונתיירא מהם וגם הם נתייראו ממנו. ועמד להתפלל, וגם הם התפללו. אחר כך שאל אותם: מי אתם? השיבו לו שבעת שהיתה רוח סערה הנ״ל שאז נפרדו בני העולם למיניהם, אלו בחרו בזה ואלו בזה, ככל המבואר למעלה — חלוקי הכתות הנ״ל — אז אנחנו בחרנו

לנו לעסוק בתפלה תמיד להש"י, ובקשנו ומצאנו בעל־תפלה אחד, ועשינו אותו למלך. כששמע זאת בעל־התפלה הזה הוטב הדבר בעיניו מאד, כי בזה הוא חפץ. והתחיל לדבר עמהם, וגלה להם סדר תפלותיו וחבוריו ועניניו. כששמעו דבריו נפתחו עיניהם, וראו גודל מעלתו של בעל־התפלה הזה, ותיכף עשו אותו למלך עליהם. כי המלך שלהם מחל לו המלוכה, מחמת שראו שהוא מופלג במעלה יתרה מאד מאד. ולמד עמהם בעל־התפלה הזה והאיר עיניהם, ועשה אותם לצדיקים גמורים גדולים מאד. כי הם היו מתחלה גם כן צדיקים – מאחר שעסקו רק בתפלה כנ"ל, – אך זה בעל־התפלה האיר עיניהם עד שנעשו צדיקים נוראים מאד. ושלח בעל־התפלה אגרת לגבור הנ"ל והודיעו, איך שזכה ומצא אנשים כאלו ונעשה עליהם מלך.

ובני המדינה של ממון הנ"ל היו עוסקים יותר בעניניהם ובעבודתם ככל הנ"ל, והזמן שהגביל עמהם הגבור הנ"ל היה ממשמש לבא, ונתפחדו מאד, ועשו עבודתם הנ"ל והקריבו קרבנות וקטרת, ועסקו בתפלות שלהם שהיו מתפללים לאלקותם הנ"ל. ונסכם ביניהם שהם מוכרחים – לקיים עצתם הראשונה דהיינו – לשלוח אל המדינה שיש בה עשירות מופלגה כנ"ל, אשר לפי דעתם היו כל בני אותה המדינה כולם אלקות כנ"ל, והם יושיעו אותם בוודאי כנ"ל, מאחר שכולם הם אלקות כנ"ל. ושלחו שלוחים לשם. ובדרך הלוכם – של השלוחים – לשם, תעו והלכו. ומצאו אדם שהיה הולך עם מקל שהמקל שלו היה עולה יותר מכל אלקותם, היינו שהמקל שלו היה עם אבנים טובות ויקרות, אשר זה המקל היה שוה יותר מכל העשירות של כל אלקותם הנ"ל. – היינו בין האלקות שבמדינתם ובין האלקות שהלכו אצלם, כי המקל היה שוה יותר מכל העשירות של כולם. – גם היה הולך בכובע (שקורין קאפיליש) שהיו קבועין בו אבנים טובות שהיו שוין הון רב, ותיכף ומיד נפלו לפניו בכריעה והשתחויה. כי לפי דעתם היה האדם הזה אלוק על כל אלקים שלהם, מאחר שיש לו עשירות מופלגה כזו. – והאדם הזה שפגעו בו הוא היה הממונה על האוצרות של המלך הנ"ל. –

ואמר להם האדם הזה – בלשון תימה: – זה הוא חדוש אצלכם? בואו עמי ואראה לכם עשירות! והוליך אותם על ההר שהיה מסודר שם אוצר המלך, והראה אותם את האוצר. ותיכף ומיד נפלו בכריעה והשתחויה, כי זהו אלוק על כל אלקים לפי דעתם – הסכלה והנבוכה שהיה אצלם

עקר האמונה הממון והעשירות כנ״ל, – אך קרבנות לא הקריבו שם. – כי לפי דעתם הנ״ל שהוא אלוק על וכו׳ בוודאי היו מקריבים את עצמן לאלוק כזה, אך וכו׳. – כי כשיצאו אלו השלוחים הזהירו אותם שבדרך לא יהיו מקריבים קרבנות. כי חששו שאם ירצו בדרך להקריב קרבנות לא ישאר מהם כלום. כי אולי ימצאו איזה אוצר בדרך, אולי ילך אחד לבית הכסא וימצא שם אוצר – והוא אצלו אלוק כנ״ל – ויתחילו להקריב את עצמן אליו, ולא ישאר מהם אחד! על כן הזהירו את השלוחים – היינו בני המדינה הזהירו את השלוחים – שבדרך לא יקריבו קרבנות כלל. על כן לא הקריבו אלו השלוחים קרבנות לזה הממונה הנ״ל. אבל זה היה ברור אצלם שהוא אלוק על כל אלקים מאחר שיש לו עשירות עצומה ורבה כזו. ונתיישבו אלו השלוחים: למה להם לילך אל האלוקות הנ״ל, דהיינו אל המדינה שהיו עשירים מופלגים מאד שהם אצלם כולם אלקות כנ״ל? כי הלא אצל זה האיש בוודאי יוכלו לקבל ישועה, כי הלא זה האיש הוא אלוק גדול על כולם. – לפי דעתם הרעה הנ״ל – מאחר שיש לו עשירות עצומה ומופלגה כזו – כפלי כפלים יותר מכולם! –

על כן בקשו מזה האיש שילך עמם למדינתם. ונתרצה להם והלך עמם, וּבא למדינתם. והיתה אצל בני המדינה שמחה גדולה שמצאו אלוק כזה. כי היו בטוחים שעל ידו תהיה להם תשועה בוודאי מאחר שהוא אלוק כזה – לפי דעתם – כי יש לו עשירות עצומה כזו. וצוה זה האיש – שהוא הממונה של המלך הנ״ל שקבלו אותו בני המדינה הזאת לאלוק – שקודם שיהיה סדר מתוקן ונכון במדינה לא יקריבו קרבנות כלל. – כי באמת זה הממונה של המלך היה צדיק גדול, כי היה מאנשי המלך הנ״ל שהיו כולם צדיקים גדולים מאד ובוודאי היה ממאס מאד בכל המנהגים הרעים והשטותים של אותה המדינה. אך עדיין לא היה יכול להשיב אותם מדרכם הרעה, אך צוה לעת עתה שעל כל פנים לא יקריבו קרבנות. – והתחילו בני המדינה לבקש מאתו אודות הגבור הנ״ל שעמד עליהם. וגם הממונה ענה: אפשר הוא זה הגבור – הידוע לו? – והלך זה הממונה, ויצא אל הגבור. ובקש מאנשיו של הגבור, אם אפשר להתראות פנים עמו. ואמרו שיודיעו לו וישאלו אותו. והלכו ושאלו אותו. ונתן רשות, ונכנס הממונה אל הגבור. והכירו זה את זה. והיו ביניהם שמחות גדולות ובכיות כנ״ל.

ואמר הגבור לממונה: תדע, שגם בעל־התפלה הכשר שלנו ראיתיו גם כן, וכבר נעשה מלך. – וספרו זה לזה איך נתגלגלו ובאו לכאן. – וספר הממונה לגבור שהוא עבר על מקום המלך ועל מקום כל האנשים הנ״ל אך על שניהם לא עבר, היינו על מקום בעל־התפלה והגבור, על – מקום – אותם שניהם לא עבר. ודברו יחד הממונה עם הגבור אודות המדינה הנ״ל על שנתעו ונבוכו כל כך עד שבאו לשטותים כאלה. השיב הגבור לממונה תשובה הנ״ל שהשיב לבעל־התפלה כנ״ל: היינו ששמע מהמלך שמי שנשקע בתאוה זו של ממון אי אפשר לו בשום אופן לשוב ולצאת משם, כי אם על ידי הדרך שיש לחרב הנ״ל – שמשם מקבל הגבור כח גבורתו, – על ידי זה יכולים להוציאם מזה. והרחיבו הזמן עוד יותר, היינו שהממונה דבר עם הגבור להרחיב הזמן עם בני המדינה הנ״ל עוד יותר. ונתן להם הגבור עוד ארכא וזמן. אחר כך מסרו סמנים זה לזה הממונה והגבור. והלך הממונה מן הגבור.

וחזר הממונה אל המדינה הנ״ל. – וגם הממונה הזה בוודאי הוכיח אותם על דרכם הרעה שנתעו ונבוכו כל כך בתאות ממון. אך לא הועיל להם כלל, כי כבר נשקעו בזה מאד מאד כנ״ל. רק מחמת שכבר הוכיחו אותם הרבה, בעל־התפלה וגם הממונה, בלבלו אותם, והיו אומרים: אדרבא הוציאו נא אותנו מטעותנו! אף על פי שהם היו אוחזים בדעתם בחזקה ולא היו רוצים כלל לשוב מטעותם הרעה, אך היו אומרים למוכיחיהם הנ״ל: אדרבא אם הוא כדעתכם שאנחנו בטעות ובמבוכה גדולה, אם כן הוציאו נא אותנו מטעותנו! – ונתן להם עצה – היינו הממונה נתן עצה לבני המדינה הנ״ל: – באשר שהוא יודע הכח של זה הגבור, מהיכן הוא מקבל כח גבורתו, וספר להם ענין החרב הנ״ל שמשם מקבל הגבור כח גבורתו, בכן נלך אני ואתם אל מקום החרב, ועל ידי זה תוכלו להתגבר כנגדו. וכוונת הממונה היתה שכשיבואו לשם יוכלו לשוב ולצאת על ידי זה מטעותם כנ״ל. – כי על ידי אותו הדרך שיש לחרב הזאת, על ידי זה יכולים להוציא מתאות ממון כנ״ל. – וקבלו דבריו, – היינו בני המדינה קבלו עצת הממונה לילך עמו אל החרב הנ״ל. – והלך הממונה. ובני המדינה שלחו עמו את גדולי המדינה שהם אצלם אלקות. – ובוודאי היו הולכים עם תכשיטי כסף וזהב שהיו תלויים עליהם, כי זה היה העקר אצלם. –

והלכו יחד.

והודיע הממונה הדבר הזה לגבור: באשר שהוא הולך עמם לבקש מקום החרב, וכוונתו אולי יזכה בדרך הלוכו למצוא את המלך ואנשיו. ענה ואמר הגבור: גם אני אלך עמך. ושנה הגבור עצמו כדי שלא יבינו אלו האנשים שהלכו עם הממונה שזהו הגבור הנ"ל; על כן שנה עצמו. והלך גם כן עם הממונה. ונתיישבו שיודיעו הדבר לבעל־התפלה. והודיעו לו ואמר בעל־התפלה שגם הוא ילך עמם. והלך אליהם בעל־התפלה. וצוה בעל־התפלה לאנשים שלו שיתפללו על זה שיצליח דרכם שיזכו למצוא המלך עם אנשיו הנ"ל. כי תמיד היה בעל־התפלה מתפלל על זה, והיה מצוה לאנשיו והיה מתקן להם תפלות שיתפללו על זה. ועתה הזהיר אותם ביותר כשהלך אל הממונה והגבור לילך עמם לבקש את המלך ואנשיו כנ"ל שיתפללו על זה תמיד לזכות למצא אותם. ובא בעל־התפלה אל הממונה והגבור הנ"ל. ובוודאי היתה ביניהם שמחה גדולה, שמחות ובכיות כנ"ל. והלכו שלשתן יחד: דהיינו הממונה והגביר ובעל־התפלה. והאלקות הנ"ל, דהיינו העשירים גדולי המדינה הנ"ל — שהם נקראים שם במדינתם אלקים כנ"ל, — הלכו עמהם.

ויתהלכו באשר יתהלכו ובאו למדינה אחת, והיו שם שומרים סביב המדינה. ושאלו את השומרים על עסקי המדינה ומי המלך שלכם. השיבו השומרים שבעת שהיתה רוח הסערה הנ"ל שאז נפרדו בני העולם למיניהם כנ"ל, אז בחרו להם בני המדינה שלהם שעקר הוא החכמה, וקבלו עליהם חכם גדול למלך. וזה מקרוב מצאו חכם גדול מופלג בחכמה מאד מאד. ומחל לו המלך את המלוכה, וקבלו אותו למלך. כי אצלם היה העקר החכמה ומאחר שמצאו הכם מופלג כזה על כן קבלו אותו למלך. ואמרו אלו השלשה הנ"ל — היינו הממונה הגבור ובעל־התפלה — שנראין הדברים שזהו החכם שלנו — דהיינו החכם של המלך הנ"ל. — ובקשו אם אפשר להתראות פנים עמו. והשיבו להם שיודיעו לו וישאלו אותו. והלכו ושאלו. ונתן להם רשות; ובאו — אלו השלשה — אל החכם שהוא המלך של אותה המדינה, והכירו זה את זה, כי החכם הזה היה החכם של המלך הנ"ל. ובוודאי היתה שם שמחה גדולה, שמחות ובכיות כנ"ל. כי בכו איך זוכים למצא את המלך עם כל הנ"ל. ושאלו את החכם אם אינו יודע מן היד של המלך,

והשיב להם שהיד היא אצלו, אך מעת שנתפזרו על ידי רוח הסערה כנ״ל, שאז נעלם מהם המלך וכו׳ כנ״ל, מאז הוא אינו רוצה להסתכל כלל בתוך היד, כי היא שייכה רק אל המלך, רק שחקק תבנית היד על אבן כדי שישתמש בזה קצת לצורך ענינו, אבל ביד אינו מסתכל כלל. ודברו עם החכם איך נתגלגל ובא לכאן. וספר להם שמעת שהיתה רוח הסערה הנ״ל הלך באשר הלך – ובדרך הלוכו עבר על כולם רק על אלו הג׳, היינו בעל־התפלה והגבור והממונה, לא עבר – עד שמצאו אותו בני מדינה אלו וקבלו אותו למלך כנ״ל. ולעת עתה הוא צריך להנהיג אותם לפי דרכם כפי דרך הכמתם, עד אשר ברבות הזמן ישיב אותם על האמת.

ודברו עם החכם אודות בני המדינה הנ״ל שנתעו ונבוכו כל כך בשטות ועבודה זרה של ממון כנ״ל. ואמרו, אלמלא לא נתבדרנו ונתפזרנו כי אם בשביל אותה המדינה להחזיר אותם למוטב היה די לנו בזה; כי נתטפשו ונתעו כל כך. כי באמת כל הכתות הנ״ל כולם נתעו ונבוכו, וצריכים לתקנם להשיבם משטותם ולהחזירם אל התכלית האמתית. כי אפילו הכת שבחרו להם חכמה לתכלית, גם הם לא השיגו התכלית האמתית וצריכים תקון ותשובה, כי בחרו בחכמות חצוניות ואפקורסות. אך מכל הטעותים הנ״ל הוא בנקל יותר להשיבם מטעותם ולהחזירם אל האמת. אבל אלו נתעו בעבודה זרה של ממון ונשקעו בה כל כך ככל הנ״ל, עד שאי אפשר להשיבם מזה כנ״ל. – וגם החכם השיב להם ששמע גם כן מהמלך שמכל התאוות אפשר להוציא, אבל מתאוה זו של ממון אי אפשר להוציא את מי שנפל לתוכה כי אם על ידי הדרך שיש לחרב הנ״ל. – ונתרצה החכם גם כן לילך עמהם. והלכו ארבעתן יחד, וגם אלו האלקות השוטים הנ״ל הלכו עמהם גם כן כנ״ל.

והלכו ובאו למדינה אחת ושאלו גם כן את השומרים על ענין המדינה ומי המלך שלהם. השיבו, שמעת שהיתה רוח הסערה הנ״ל אז בחרו להם בני מדינה זו שהתכלית הוא הדבור וקבלו עליהם דברן בעל לשון למלך, אחר כך מצאו איש אחד שהיה בעל לשון ומליצה ודברן מופלג מאד מאד, וקבלו אותו למלך, כי המלך מחל לו המלוכה מאחר שהוא בעל לשון כזה. והבינו אלו ארבעה הנ״ל שבוודאי זהו המליץ שלנו – דהיינו המליץ של המלך הנ״ל, – ובקשו גם כן אם אפשר להתראות עם המלך הזה. ואמרו

שיודיעו לו ויקבלו רשות. והלכו ושאלו ונתן להם רשות. ונכנסו אלו הארבעה אצל המלך של מדינה זו, והוא היה המליץ של המלך כנ"ל. והכירו זה את זה, והיתה ביניהם גם כן שמחה גדולה ובכיות כנ"ל. והלך המליץ עמהם גם כן, והלכו יותר לבקש אולי ימצאו הנשארים דהיינו המלך וכו'. כי ראו שה' מצליח דרכם שהם מוצאים בכל פעם את חבריהם. ותלו כל זה בזכות בעל־התפלה הכשר שלהם שהוא עוסק תמיד להתפלל על זה ועל ידי תפלותיו זכו למצוא את חבריהם הנ"ל, והלכו יותר אולי יזכו למצוא גם השאר.

והלכו ובאו למדינה אחת ושאלו גם כן על ענין המדינה ומי המלך שלהם. השיבו להם שהם מן הכת שבחרו להם את השמחה והמשתה לתכלית, וקבלו עליהם איזה שכור אחד שהוא בשמחה תמיד להיות מלך עליהם, ואחר כך מצאו איש אחד שהיה יושב בתוך ים של יין והוטב בעיניהם ביותר כי זה הוא בוודאי שכור מופלג מאד מאד, וקבלו אותו למלך. ובקשו גם כן להתראות פנים עמו. והלכו וקבלו רשות, ונכנסו — אלו המשת החברים הנ"ל — אצל זה המלך, והוא היה האוהב הנאמן של המלך שהיה יושב בתוך הים של יין שנעשה מדברי התנחומין של המליץ כנ"ל. — ובני מדינה זו סברו שהוא איש שכור גדול מאחר שיושב בים של יין וקבלו אותו למלך. — והכירו זה את זה והיתה ביניהם גם כן שמחה גדולה ובכיות כנ"ל. והלך האוהב הנאמן עמהם גם כן.

והלכו יותר ובאו למדינה אחת ושאלו את השומרים: מי המלך שלכם? השיבו שמלך שלהם הוא יפת תואר מחמת שהיא מביאה אל התכלית, כי התכלית הוא ישוב העולם כמבואר לעיל. ובתחלה היתה אצלם איזה יפת תואר למלכה, אחר כך מצאו יפת תואר מופלגת ביפיה מאד מאד וקבלו אותה למלך. והבינו — היינו אלו החברים הנ"ל הבינו — שהיא בוודאי בת המלכה הנ"ל, ובקשו גם כן להתראות עמה. והלכו וקבלו רשות ונכנסו אל המלכה, והכירו כי היא בת המלכה. וגודל השמחה שהיתה שם בוודאי אין לשער. ושאלו אותה: איך באתה לכאן? וספרה להם שמעת שבאה רוח הסערה וחטפה את התינוק היקר מן העריסה כנ"ל, אז יצאה בשעת הבהלה אחר התינוק ולא מצאה אותו, ודחק אותה החלב ומזה נעשה ים של חלב, ואחר כך מצאו אותה בני מדינה זו וקבלו אותה למלך עליהם,

והיתה שם שמחה גדולה. גם בכו מאד על התינוק היקר הנ"ל שנאבד מהם ועל אביה ואמה שאינה יודעת מהם.

והנה נמצא שבא בעלה של המלכה הזאת – היינו בת המלכה שנעשתה כאן המלכה, – כי הגבור הוא בעלה כנ"ל. ועתה יש למדינה מלך. ובקשה בת המלכה – שהיא מלכה במדינה זו – את בעל־התפלה שילך במדינתה ויטהר אותה מהזוהמא הגדולה שלה. כי מאחר שאצלם היה עקר התכלית ענין יפת התואר כנ"ל, בוודאי היו מזוהמים מאד מאד בתאוה זו; על כן בקשה מבעל־התפלה שילך ויטהר אותם קצת לעת עתה שלא יתגשמו לעת עתה בזוהמא זאת כל כך, כי מלבד התגברות התאוה היתה אצלם כמו אמונה שזהו התכלית. – כי כל הכתות הנ"ל שבחרו להם כל אחת ואחת איזה מדה רעה לתכלית כנ"ל, היתה אצל כל אחת ואחתי כמו אמונה גמורה אותה מדה רעה. – ועל כן בוודאי היו משוקעים מאד בזה; על כן בקשה ממנו שילך ויטהר אותם קצת לעת עתה. אחר כך הלכו לבקש השאר, דהיינו המלך וכו'.

והלכו ובאו למדינה אחת, ושאלו גם כן: מי המלך שלכם? השיבו שהמלך שלהם הוא בן שנה. כי הם מן הכת שבחרו להם שמי שיש לו שפע מזונות ואינו ניזון ממזון של שאר בני אדם הוא ראוי להיות מלך, וקבלו לפי שעה עשיר אחד למלך, אחר כך מצאו אדם שהיה יושב בים של חלב, והוטב בעיניהם מאד, כי זה האדם הוא ניזון כל ימיו מחלב ואינו ניזון ממזונות של שאר העולם, על כן קבלו אותו למלך, ועל כן נקרא בן שנה מחמת שניזון מחלב כמו בן שנה. והבינו שזהו התינוק הנ"ל ובקשו להתראות פנים עמו, והלכו ושאלו וקבלו רשות. ונכנסו אצלו והכירו זה את זה, כי גם הוא – היינו התינוק שנעשה מלך – הכיר אותם. אף על פי שהיה תינוק קטן כשנעלם מאתם, אף על פי כן מאחר שהיה חכם גמור מעת הולדו כי נולד עם חכמה גמורה כנ"ל, על כן הכיר אותם והם הכירו אותו בוודאי. ובוודאי היתה שם שמחה נוראה מאד. וגם בכו עדיין על שאינם יודעים מהמלך והמלכה. ושאלו אותו: איך באת לכאן? וספר להם שבעת שחטפה אותו רוח הסערה נשאתו למקום שנשאתו, והיה שם באותו המקום והיה מחיה עצמו במה שאפשר במה שמצא שם, עד שבא אל ים של חלב, והבין שזה היה נעשה בוודאי מחלב של אמו כי בוודאי דחק אותה החלב ומזה

נעשה זה הים, וישב שם באותו הים של חלב, והיה ניזון מן החלב עד שבאו בני מדינה זו וקבלו אותו למלך.

אחר כך הלכו יותר ובאו למדינה אחת, ושאלו: מי המלך שלכם? השיבו שהם בחרו להם שרציחה היא התכלית וקבלו עליהם למלך רוצח אחד, אחר כך מצאו אשה אחת שהיתה יושבת בתוך ים של דם וקבלו אותה למלך, מחמת שראו שהיא בוודאי רוצח גדול מאד מאד מאחר שיושבת בתוך ים של דם. ובקשו גם כן להתראות פנים עמה. והלכו וקבלו רשות ונכנסו אליה. והיא היתה המלכה הנ״ל שהיתה בוכה תמיד ומהדמעות שלה נעשה הים של דם כנ״ל. והכירו זה את זה, והיתה שמחה גדולה מאד בוודאי. ועדיין היו בוכים על שאינם יודעים מן המלך עדיין.

והלכו יותר ובאו למדינה אחת, ושאלו: מי המלך שלכם? השיבו שהם בחרו להם למלך איש מכובד אחד כי אצלם עקר התכלית הוא כבוד, אחר כך מצאו שהיה יושב בשדה זקן אחד וכתר על ראשו, והוטב בעיניהם כי הוא מכובד גדול מאחר שהוא יושב בשדה מוכתר בכתר, וקבלו אותו למלך. והבינו כי בוודאי זהו המלך — היינו המלך שלהם הנ״ל — ובקשו גם כן אם אפשר להתראות עמו. והלכו וקבלו רשות [קבלת רשות הוא מה שקורין מעלדיווין], ונכנסו אצלו והכירו כי הוא המלך בעצמו. וגודל השמחה שהיתה שם בוודאי אי אפשר לשער במוח! ואלו האלקות השוטים הנ״ל — היינו העשירים גדולי המדינה של עשירות שהיו במדינתם אלקות — הלכו עמהם, ולא ידעו כלל מחיותם מהו השמחות הללו.

והנה עתה חזרו ונתקבצו כל הקבוץ הקדוש יחד ושלחו את בעל־התפלה אל המדינות הנ״ל — היינו המדינות של הכתות הנ״ל שבחרו להם מדות רעות הנ״ל לתכלית — לתקן אותם ולטהר אותם להשיבם משטותם, כל מדינה ומדינה משטות וטעות שלה כי כולם תעו ונבוכו כנ״ל. ועתה היה בוודאי כח ביד בעל־התפלה לילך אליהם ולהשיבם, כי קבל כה ורשות מן המלכים של כל המדינות הנ״ל. כי כאן היו כל המלכים שלהם כנ״ל. — כי הקבוץ הקדוש הזה של המלך שחזרו עתה ונתקבצו כולם היו מלכים על כל המדינות של הכתות הנ״ל, כנ״ל. — והלך בעל־התפלה בכחם לטהרם ולהחזירם בתשובה.

ודבר הגבור עם המלך אודות בני המדינה שנפלו אל עבודה זרה

של ממון כנ"ל. ואמר הגבור למלך אין ששמעתי מפיכם שעל ידי הדרך שיש לי אל החרב הנ"ל, על ידי זה יכולים להוציא את מי שנשקע בעבודה זרה של תאות ממון. השיב לו המלך: כן הדבר. והודיע המלך לגבור היות שבדרך שהוא עולה אל החרב הנ"ל יש דרך מן הצד ובאים באותו הדרך אל הר של אש ועל ההר רבוץ אריה, והאריה כשהוא צריך לאכל הוא הולך ונופל על העדרים ולוקח לו צאן ובהמות ואוכלם, והרועים יודעים מזה ושומרים מאד את הצאן מפניו, אבל האריה אינו משגיח כלל על זה, רק כשהוא רוצה לאכל הוא נופל על העדרים, והרועים הם מכים ומרעישים עליו, אבל האריה אינו שומע זאת כלל רק הוא לוקח לעצמו צאן ובהמות והומה ואוכלם, ואותו ההר של אש הנ"ל אינו נראה כלל, ועוד מן הצד יש עוד דרך אחד ובאים באותו הדרך אל המקום הנקרא קעך (היינו בית הבשול), ושם באותה הקעך יש כל מיני מאכלים, ובאותה הקעך אין שום אש כלל רק המאכלים מתבשלים על ידי ההר של אש הנ"ל, וההר של אש הוא רחוק משם הרבה רק שהולכים שבילים וצנורות מן ההר של אש אל הקעך הנ"ל, ועל ידי זה מתבשלים שם כל המאכלים הנ"ל, וגם הקעך הזאת אינה נראית כלל רק שיש סמן שעומדות שם צפרים על אותה הקעך ועל ידי זה יודעים ששם היא הקעך, ואלו הצפרים הן מרחפות בכנפיהן ועל ידי זה הן מבעירות האש ומכבות האש, היינו על ידי הרחיפה של הצפרים הן מבעירות ומלהיבות האש, וגם על ידי זה בעצמו הן מכבות האש שלא תתלהב יותר מדאי, והן מלהיבות האש כפי המאכלים, שלצורך מאכל פלוני צריכים להלהיב האש כך ולצורך מאכל אחר צריכין להלהיב האש כך, הכל כפי המאכל כן הן מלהיבות את האש. — כל זה הוא דברי המלך אל הגבור. — בכן תוליך אותם — היינו את אלו האנשים הנ"ל שנפלו בעבודה זרה של ממון שהם האלקות של המדינה של עשירות הנ"ל שהלכו עמהם כנ"ל — תחלה נגד הרוח כדי שיגיע אליהם ריח המאכלים הנ"ל, אחר כך כשתתן להם מן המאכלים הנ"ל בוודאי ישליכו תאוה זו של ממון.

וכן עשה הגבור ולקח את האנשים הנ"ל דהיינו גדולי המדינה של עשירות שהם אלקות במדינתם כנ"ל, כי אלו האלקות היו בכאן, כי באו עם הממונה על האוצרות לכאן ככל המבואר למעלה. וכשיצאו ממדינתם עם הממונה כנ"ל, נתנו להם בני המדינה כח והרשאה שכל מה שיעשו אלו

השלוחים יהיה עשוי וכל בני המדינה מוכרחים להתרצות לכל מה שיעשו אלו השלוחים – שהם גדולי המדינה אלקות שלהם – ולא יוכלו לשנות. ולקח הגבור את אלו האנשים שהם נקראים אלקות במדינתם מחמת עשרם כנ"ל והוליך אותם בדרך הנ"ל, והביא אותם עד הקצה של המאכלים הנ"ל. ובתחלה הוליך אותם כנגד הרוח והגיע להם הריח של המאכלים והתחילו לבקש מאד שיתן להם מהמאכלים הטובים הללו. אחר כך הוליך אותם מכנגד הרוח והתחילו לצעוק שיש סרחה גדולה; חזר והביא אותם כנגד הרוח, ושוב הגיע להם הריח הטוב של המאכלים וחזרו ובקשו אותו שיתן להם מן המאכלים; חזר והוליך אותם מכנגד הרוח וחזרו וצעקו שיש סרחה גדולה מאד. ענה ואמר להם הגבור לאנשים הנ"ל: הלא אתם רואים שאין כאן שום דבר שיסריח, בהכרח צריכים לומר בוודאי שאתם בעצמכם מסריחים, כי בכאן אין שום דבר שיסריח!

אחר כך נתן להם מן המאכלים הנ"ל ותיכף כשאכלו מאלו המאכלים התחילו תיכף להשליך ולזרוק מהם את כספם וזהבם, וכל אחד חפר לעצמו חפירה וקבר, וקבר את עצמו בתוך החפירה מחמת גודל הבושה שנתביישו על ידי שהרגישו גודל הסרחון של הממון – שהוא מסריח כמו צואה ממש – מחמת שטעמו מן המאכלים הנ"ל. וקרעו את פניהם וקברו את עצמן, ולא היו יכולין להרים פניהם כלל. ונתבייש אחד מחברו: כי שם באותו המקום הממון הוא הבושה הגדולה מכל הבושות, ומי שרוצה לדבר דברי ביזוי לחברו הוא אומר לו שיש לו ממון, כי ממון הוא בושה גדולה מאד שם וכל מי שיש לו יותר ממון מתבייש יותר. על כן קברו את עצמן מגודל הבושה, וכל אחד לא היה יכול להרים פניו אפילו בפני חברו, מכל שכן בפני הגבור הנ"ל! וכל מי שהיה מוצא אצלו עוד איזה דינר או גדול, היה מבער אותו מיד ומשליכו ממנו למרחוק בחפזון גדול.

אחר כך בא אליהם הגבור והוציא אותם – מן החפירות והקברים הנ"ל – ואמר להם: באו עמי כי עתה אינכם צריכים להתיירא עוד מן הגבור – שהיו כל בני המדינה של עשירות מתייראים ממנו כנ"ל, – כי אני אני הוא הגבור – כנ"ל. – ובקשו מן הגבור שיתן להם מן המאכלים הללו כדי להוליך למדינתם. כי הם בוודאי יהיו ממאסים מאד בממון, אך רצו שגם כל בני המדינה יצאו מתאוה זו של ממון. ונתן להם מאלו המאכלים והוליכו

אל המדינה שלהם. ותיכף כשנתנו להם מאלו המאכלים התחילו תיכף להשליך
את כספם וזהבם כנ"ל וטמנו עצמן במחלות עפר מגודל הבושה. והעשירים
הגדולים והאלקות הנ"ל נתביישו ביותר, וגם הקטנים שהיו נקראים אצלם
חיות רעות כנ"ל נתביישו בעצמן גם כן על שהיו עד הנה קטנים בעיני
עצמן מחמת שאין להם ממון. כי עתה נתגלה שאדרבא הממון
הוא עקר הבושה. כי אלו המאכלים הנ"ל יש להם סגולה
זו שמי שאוכל מהם ממאס בממון מאד כי מרגיש
סרחון הממון כמו צואה וטנוף ממש. ואזי השליכו
אלילי כספם ואלילי זהבם. ואחר כך שלחו
לשם את בעל-התפלה הנ"ל ונתן להם
תשובות ותקונים וטהר אותם. והמלך
הנ"ל מלך בכיפה. וכל העולם
שבו אל הש"י ועסקו רק
בתורה ותפלה ותשובה
ומעשים טובים. אמן
כן יהי רצון.
בילא"ו.

*

מלים לועזיות:

פארטרעטין — תמונות.

דער פרומיר — החסיד.

בעטליר — מחזיר על הפתחים (קבצן).

ציגייניר — צועני.

פלעשיל — בקבוק.

קרידענצין — כלי שולחן.

DRUCK: BINDIGER & WAGSCHAL
Berlin, Neue Friedrichstr. 47.

הוצאת־ספרים „עֲיָנוֹת"
ברלין־שרלוטנבורג.

ע"י הוצאת הספרים „עינות" יצאו לאור ונבצאים למכ

מספרות ימי הבינים:

משנה תורה לרמב"ם. I.
ספר המדע מבאר בצרוף מבוא.
ע"י ש. רבידוב

תפתה ערוך לר' משה זכות
מעובד ומבאר בצרוף מבוא
ע"י ד. א. פריד

מספרות החסידות:

ספר שבחי הבעש"ט
ערוך מחדש ומסודר בצרוף מבוא
ע"י ש. א. הורודצ

ספורי מעשיות לר' נחמן מברצלב
בצרוף מבוא מאת ש. א. הורוד

הכתבת לעניני המערכת והאדמיניסטרציה:

janoth" Hebr. Verlag G. m. b. H.
Berlin - Charlottenburg, Kantstr. 92.